

'Türkiye'nin yaptığı utanç verici'

Türkiye ile Brezilya'nın, İran ile nükleer yakıt takası konusunda sağladıkları mutabakata yönelik tepkiler sürüyor. New York Times'in köşe yazarı Thomas Friedman, Türkiye ile Brezilya'ya ağır eleştiriler yönelttiği yorumunda her iki ülkenin, askeri yönetimlerin üstesinden gelip yeni oluşan demokrasiler olduğunu belirterek, "Liderlerinin, ordu ve polisi, İranlı demokratları ezmek için kullanan bir İranlı cumhurbaşkanı kucaklamaları ve güçlendirmeleri, utanç verici" ifadesini kullandı.

New York Times'in tanınmış köşe yazarı Thomas Friedman, "Olabilirdiğin Çirkin" başlıklı yorumunda Tahran mutabakatını, İran'da demokrasi için verilen mücadeleye karşı dikta rejimi güçlendirmeye yönelik bir gelişme olarak değerlendirerek, Türkiye ve Brezilya'yı sert dille eleştirdi.

Friedman, "İtiraf etmeliyim ki, İran Cumhurbaşkanı Mahmut Amendinejad'ı, kolları kaldırarak Brezilya muhabatı Luiz İnacio Lula da Silva ile Türk Başbakanı Recep Tayyip Erdoğan'la birlikte gösteren 17 Mayıs tarihli, fotoğrafı ilk gördüğümde tek düşünebildim şu oldu: Demokratların, sadece ABD'yi çimdikleme ve kendilerinin de büyük güç masasında oynayabileceklerini göstermek için başka demokratları, Holokost'u reddeden, oy çalan İranlı bir eşkiyaya satmaktan daha çirkin bir şey olabilir mi" diye yazdı.

- "TAHRAN ZİYARETİ BEŞ TUTUKLUNUN İDAMININ ARDINDAN GERÇEKLEŞTİ"

Yorumda, ABD'li düşünce kuruluşu Carnegie Endowment'dan Kerim Sadjadpour'un, "yıllarca bağlantısız ve gelişmekte olan ülkelerin, ABD'yi insan haklarını göz ardı ederek kendi çıkarlarının peşinde koşmakla suçladıkları, Lula ve Erdoğan'ın Tahran ziyaretinin ise, İran'ın, işkence ile itirafa zorlanan beş siyasi tutukluyu idam etmesinin hemen ardından gerçekleştiği, ancak her iki liderin Ahmedinejad'a sıcak bir biçimde sarılırken insan haklarından hiç söz etmedikleri" yönündeki değerlendirmelerine yer verildi.

Sadjadpour'un, "Ortadoğu'da adaleti arayan tek halkın, Filistinliler olduğu yönündeki yanlış bir varsayımın bulunduğu" görüşünü de aktaran Friedman şöyle devam etti: "Hem Türkiye hem de Brezilya, askeri yönetim dönemlerinin üstesinden gelen iki yeni oluşmuş demokrasilerdir. Liderlerinin, ordu ve polisi, Türkler ve Brezilyalıların bugün yararlandığı ifade ve siyasi tercih özgürlüğünü arayan İranlı demokratları ezmek için kullanan bir İranlı cumhurbaşkanı kucaklamaları ve güçlendirmeleri, utanç verici."

- "BİR GÜN İRAN HALKINA HESAP VERMEK ZORUNDA KALACAKLAR"-

Thomas Friedman, Lula için sarf edilen "Lula siyasi bir dev ancak ahlak açısından büyük bir hayal kırıklığı yarattı", "Lula Brezilya için çok iyi bir şey, demokrat komşuları için ise bir felaket oldu" sözlerini de yansıttığı yorumunda İran'daki "Yeşil Devrim"i de "On yıllarca Ortadoğu'da ortaya çıkan en önemli, demokratik hareket olarak" niteledi. Friedman, yazısını noktalarla de şu sözleri kullandı: "İran'ın hiçbir zaman bir bomba olmamasını tercih ederim. Dünya, özellikle Ortadoğu'da, daha çok nükleer silahları olmadan çok daha güvenli bir yer olur. Ancak İran nükleer silahları elde ederse eğer, tetikte parmağı olanı, mevcut kanlı dikta yerine demokratik bir İran'ın olması büyük bir fark oluşturur. Bunu geciktirmek ve İran'da reel demokrasiyi teşvik etmek için çalışan herkes, meleklerin tarafındadır. Ancak, despot rejimi güçlendiren ve nükleer muzipliğini örtenler, bir gün İran halkına hesap vermek zorunda kalacak."

26.5.2010